

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ธนานันท์ ตรงดี. 2535. ความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะในภาษาไทยเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นworรณ พันธุ์เมธา. 2520. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์สตรีสารจำกัด.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. 2519. เสียงสระในคำขยายบางคำในภาษาอีสาน. วารสารอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: 56-65.
- มีวรรณ สิริวัฒน์. 2523. คำขยายในภาษาถิ่นเชียงใหม่. วารสารมนุษยศาสตร์. 10 (ก.ค. – ก.ย.)2523 : 97 – 106.
- สงวน โชติสุขรัตน์. 2512. ไทยยวน – คนเมือง. กรุงเทพฯ: บางสะแกการพิมพ์.
- สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. 2539. พจนานุกรมภาษาถิ่นภาคเหนือ. เชียงใหม่: ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- สุดาพร ลักษณะนิยานาวิน. คำซ้ำอุจจารณวิลาส: อีกแง่หนึ่งของระบบเสียงและระบบความหมายในภาษาไทย. วารสารอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 14, 1 (มกราคม 2525).
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ . 2526. ลักษณะคำซ้ำในภาษาล้านนา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิดล.
- อยู่เคียง แซ่ไค้ว. 2520. หมวดคำในภาษาเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Abercrombie, David. 1968. Elements of General Phonetics. Edinburgh: Aldine Publishing Company.
- Allott, Robin. 1995. Sound Symbolism. Available from:
C:\WINDOWS\Desktop\web\SOUND%20SYMBOLISM.html
- Bolinger, Dwight. 1965. Forms of English. Massachusetts: Harvard Univ. Press.
- Brown, R.W. 1958. Words and Things. New York: The Free Press.
- De Diego, V.G. 1973. Lecciones de Linguística Española. Madrid: Editorial Gredos.

- Diffloth, G. 1976. Expressive in Semai. *Austroasiatic Studies*. Ocienic Linguistics.
Special publication no.13. University of Hawaii Press.
- Diffloth, G. 1978. Expressive Phonology and Prosaic Phonology in Mon-Khmer. In
Theraphan L. Thongkum et al. (ed.), Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics
and Phonology in Honour of Eugenie J.A. Henderson, pp. 45-59. Bangkok :
Chulalongkorn University Press.
- Doke, Clement . 1935. Bantu Linguistic Terminology. New York: Longmans, Green and
company.
- Ertel, S. and S. Dorst. 1965. Expressive Lautsymbolik. Zeitschrift experimentelle
Psychologie 12. pp. 557-569.
- Fischer, Olga. 1999. What, if Anything, is Phonological Iconicity?. In Form Miming
Meaning: Iconicity in Language and Literature. Amsterdam/Philadelphia: John
Benjamins Publishing Company.
- Fischer, Olga and Max Nanny. 2001. Introduction: Iconicity and Nature. Available from:
C:// home.hum.uva.nl/iconicity/links/fischer/fischerbiobiblio.html
- Fischer, Olga and Max Nanny. 2001. The Motivated sign: Iconicity in language and
literature 2. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Fordyce, James F. 1988. Studies in Sound Symbolism with Special Reference to
English. Ph.D. Dissertation, University of California.
- Hilmer, H. 1914. Schallnachahmung. Wortschopfung und Bedeutungswandel. Halle.
- Hinton, L., Johanna, N., and John J.O. 1994. Sound Symbolism. Cambridge: Cambridge
University Press.
- Humboldt, W. von. 1836. Über die Kawisprache auf der Insel Jawa. Berlin.
- Jakobson, Roman and Linda Waugh. 1979. The Sound Shape of Language.
Bloomington: Indiana Univ. Press.
- Jespersen, Otto. 1922. Symbolic value of the vowel. Philologica I. pp.283-333.

- Jorgensen, Eli F. 1978. On the Universal Character of Phonetic Symbolism with Special Reference to Vowels. Studia Linguistica XXXII. 1-11: 80-90.
- Kim, Kong-On. 1977. Sound Symbolism in Korean. Journal of Linguistics 13, pp.67-75.
- Kohler, W. 1929. Gestalt Psychology. New York: Liveright.
- L. Thongkum, Theraphan.1979. Iconicity of Vowel Qualities in Northeastern Thai Reduplicated Words. In Theraphan L. Thongkum et al. (ed.), Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetic and Phonology in Honour of Eugenie J.A. Henderson. pp. 247-260. Bangkok : Chulalongkorn Univ. Press
- Nanny, Max and Olga Fischer. 1999. Form Miming Meaning: Iconicity in Language and Literature. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Newman, S. 1933. Further Experiments in Phonetic Symbolism. American Journal of Psychology. pp.45-53.
- Peterfalvi, J-M. 1970. Recherches Experimentales sur le Symbolisme Phonétique. Paris: C.N.R.S.
- Sapir, Edward. 1929. A Study in Phonetic Symbolism. Journal of Experimental Psychology 12, pp.225-239.
- Sauvageot, A. 1964. Portrait du vocabulaire francais. Paris: Larousse.
- Shisler, Benjamin K. 1997. The Influence of Phonesthesia on the English Language. Available from: [www. geocities.com/SoHo/Studios/9783/phonpap1.html](http://www.geocities.com/SoHo/Studios/9783/phonpap1.html)
- Taylor, I.K. and M.M. Taylor. 1962. Phonetic symbolism in four unrelated languages. Canadian Journal of Psychology 16, pp. 344-356.
- Ullian , Russell.1971. Size – Sound Symbolism. In Joseph H. Greenberg (ed.) Universals of Human Language. V.2, Stanford: Stanford University Press, pp.353-356.
- Usnadze, D. 1924. Ein experimentelle Beitrag zum Probleme des psychologischen Grundlagen der Namengebung, in: Psychologischen Forschungen 5, pp. 24-43.
- Wissemann, H. 1954. Untersuchungen zur Onomatopoeie. Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กัลยา ดิงศภัทย์, มรว. 2526 . เสียงในภาษาไทย 2 ภาษาไทย 3. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .

ไกรศรี นิมมานเหมินท์. 2521. เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง. วารสารมนุษยศาสตร์ 8, 3(ก.ย. – ธ.ค.) 2521: 1 - 9.

ชมนาด อิทจามวรภัทร์. 2545. ลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงสระภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดที่ใช้หลอดลม – หลอดอาหารและผู้พูดปกติและการรับรู้เสียงสระที่ออกเสียงโดยผู้พูดที่ใช้หลอดลม – หลอดอาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประคอง นิมมานเหมินท์. 2521. ลานนาไทยคดี. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือเชียงใหม่.

เปรมินทร์ คาระวี . 2529. รูปและความหมายของคำซ้ำพยางค์ที่เป็นคำคุณศัพท์และคำวิเศษในภาษาสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2545). พจนานุกรมไทย-ล้านนาฉบับแม่ฟ้าหลวง. เชียงใหม่: สำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มีวรรณ ลีรัตน์ . 2520. ภาษาถิ่นเชียงใหม่. วารสารมนุษยศาสตร์ 7.3(ก.ย. – ธ.ค.)2520 : 50 – 66.

สมหมาย เปรมจิตต์. 2518. สาระสำคัญจากคัมภีร์ในลาน. วารสารมนุษยศาสตร์ 6.1(เมษายน 2518) : 1-4.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ . คำยืมในภาษาไทยยวนภาคกลาง. วารสารภาษาและวัฒนธรรม 18, 2 (ก.ค. – ธ.ค.2542): 61 – 72.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ .การแสดงความหมายว่า "มาก" ในภาษาลานนา. วารสารภาษาและวัฒนธรรม 7.1 (ม.ค. – มิ.ย.) 2531: 26 – 31.

อภิรดี อุดมมณีสุวัตติ . 2528. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและความหมายของคำซ้ำสองพยางค์ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดม รุ่งเรืองศรี. 2518. การอ่านอักษรไทยกลางที่ถอดจากภาษาลานนา. วารสารมนุษยศาสตร์ 6,1(เมษายน 2518): 5-7.

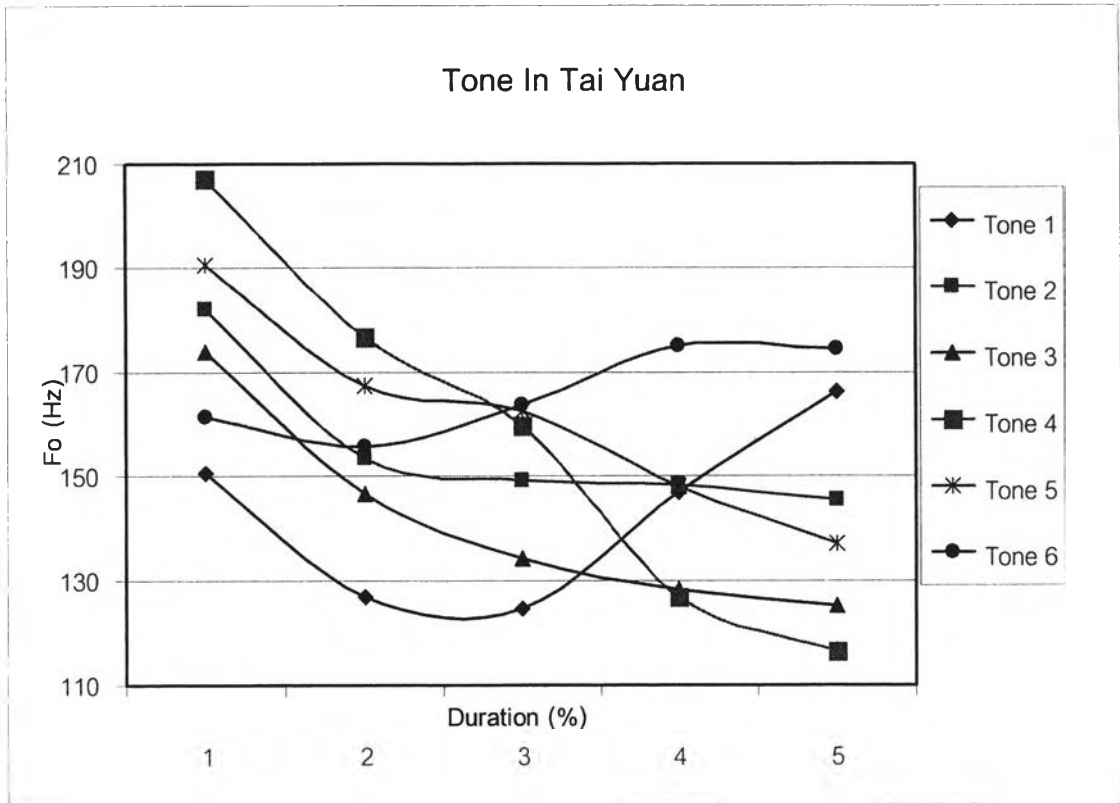
ภาษาอังกฤษ

- Bolinger, Dwight. 1968. Aspect of Language. New York: Harcourt, Brace & World, pp.240-243.
- Carr, Denzel. Homorganicity in Malay/ Indonesian in Expressives and Quasi Expressives. Language 42. pp.370-377.
- Collis, Dermot R.F. 1985. Iconic Relativity and Inuktitut Language Maintenance. International Journal of American Linguistics 51. pp.372-374.
- De Reuse, William J. 1986. The Lexicalization of Sound Symbolism in Santiago del Estero Quechua. International Journal of American Linguistics 52.1 p.54-65.
- Emeneau, M.B. Onomatopoeitics in the Indian Linguistic Area. Language 45.2 June 1969, pp.274-299.
- Frishberg, Nancy. 1975. Arbitrariness and Iconicity: Historical Change in American Sign Language. Language 51. pp.696-719.
- Fudge, Erik. 1969. Phonological Structure and 'Expressiveness'. Journal of Linguistics (1970), pp.161-188.
- Gamble, Geoffrey. 1975. Consonant Symbolism in Yokuts. International Journal of American Linguistics 41. pp.306-309.
- Ho-Min Sohn. 1994. Korean: Descriptive Grammars. New York: Routledge.
- Householder, Fred W. 1964. On the Problem of Sound Meaning and English Phonestheme. Word 2. pp.83-84.
- Jespersen, Otto. 1954. Language: It's Nature, Development and Origin. London: George Allen & Unwin.
- John, Laver. Principles of Phonetics. Cambridge: Cambridge University Press.
- Markel, Norman N. and Eric P. Hamp. 1960-1. Connotative Meanings of Certain Phoneme Sequence. Studies in Linguistics. Bloomington: University of Indiana Press.
- Montgomery, Thomas. 1978. Iconicity and Lexical Retention in Spanish: Stative and Dynamic Verbs. Language 54. 4.

- Morin, Yves-Charles. 1972. The Phonology of Echo-words in French. Language 48. pp.97-108.
- Nichols, Johanna. Diminutive Consonant Symbolism in Western North America. Language 47.4. pp.826-848.
- Samarin, William J. 1970. Inventory and Choice in Expressive Language. Word. 29. pp.153-169.
- Sebeok, Thomas A. and Danesi, Marcel. 2000. The Forms of Meaning. New York: Mouton de Gruyter Berlin.
- Simone, Raffaele. 1995. Iconicity in Language. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
- Wescott, Roger W. 1971. Linguistic Iconism. Language 47. pp.416-428.
- Yakov, Malkiel. 1990. Diachronic Problems in Phonosymbolism. Edita and Inedita, 1979-1988 Volume I. John Benjamins Publishing Company Amsterdam.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
(จากการเก็บคำทดสอบและนำมาหาFo โดยใช้โปรแกรม Praat ในการวัด)

วรรณยุกต์ที่ 1 /13/: ต่ำ-ขึ้น (low-rising) มี 2 เสียงวรรณยุกต์ย่อย คือ
[13] ในคำเป็นทั้งพยางค์เปิดและพยางค์ปิด

เช่น fan¹³ 'ฝัน' ti:¹³ 'ตี' kua¹³ 'กลัว'

[23] ในคำตายเสียงสั้น

เช่น ?op¹³ 'อบ' hak¹³ 'หัก' kat¹³ 'กัด'

วรรณยุกต์ที่ 2 /33/: กลางระดับ (mid-level) มี 2 เสียงวรรณยุกต์ย่อย คือ
[33] ในคำเป็นทั้งพยางค์เปิดและพยางค์ปิด

เช่น bin³³ 'บิน' da:w³³ 'ดาว' fan³³ 'ฟัง'

[43] ในคำตายเสียงสั้น

เช่น mat³³ 'มัด' nap³³ 'นับ' fak³³ 'ฝึก'

- วรรณยุกต์ที่3 /31/: กลาง-ตก (mid-falling) ในคำเป็นทั้งพยางค์เปิดและพยางค์
ปิดและคำตายเสียงยาว
เช่น khaj³¹ 'ไข่' pi:³¹ 'ปี' ɔ:³¹ 'โอง'
kha:t³¹ 'ขาด' tɔ:p³¹ 'ตอบ' be:k³¹ 'แบก'
- วรรณยุกต์ที่4 /51/: สูง-ตก (high-falling) ในคำเป็นทั้งพยางค์เปิดและพยางค์
ปิดและคำตายเสียงยาว
เช่น laj⁵¹ 'ไล่' sui:⁵¹ 'ซื้อ' ka:⁵¹ 'คำ'
mu:t⁵¹ 'มีด' ne:p⁵¹ 'แนบ' fa:k⁵¹ 'ฟาก'
- วรรณยุกต์ที่5 /42[?]/: สูง-ตก (high-falling) เส้นเสียงปิดตอนท้าย
เช่น tom^{42?} 'ต้ม' kha:w^{42?} 'ข้าว' ɔ:^{42?} 'อ้อย'
- วรรณยุกต์ที่6 /34/: กลาง-ขึ้น (mid- rising)
เช่น ma³⁴ (ม้า) na:m³⁴ (น้ำ) ka:³⁴ (คำ)

ภาคผนวก ข. ข้อมูลคำแฝงอารมณ์ความรู้สึก แบ่งตามการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางหู

- คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความละม้ายกันทางเสียง

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
pha:t ⁵¹ phe:t ⁵¹	เสียงถ่ายอุจจาระเหลวออกมาปริมาณมาก เสียงถ่ายอุจจาระเหลวออกมาปริมาณน้อย
bot ¹³ bot ¹³	เสียงที่ดังอย่างเสียงน้ำหรือน้ำแกงในหม้อขนาดใหญ่เดือด ปุดๆ
bot ¹³ bot ¹³	เสียงที่ดังอย่างเสียงน้ำหรือน้ำแกงในหม้อขนาดเล็กเดือด ปุดๆ
swe: ^{42?} swa: ^{42?}	เสียงดังอย่างน้ำที่อยู่ก้นหม้อร้อนจนเดือด เสียงดังอย่างมีน้ำมากขึ้นและเดือดซ่าๆ
si: ⁵¹ si: ⁵¹ su: ⁵¹ su: ⁵¹	เสียงดังเสียงอย่างลมที่รั่วจากยางรถ (ค่อยๆออก) เสียงดังเสียงอย่างลมที่รั่วจากยางรถ (ออกมาก)

- คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความหมายเฉพาะตัว

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
kwa:m ³¹ kwe:m ³¹	เสียงเขย่าน้ำในกระบอกหรือเอามือตีน้ำ
kop ¹³ kop ¹³	เสียงอย่างเสียงม้าวิ่ง
ko:ŋ ^{42?} ko:ŋ ^{42?}	เสียงเคาะไม้ที่เป็นโพรง
khə:ŋ ^{42?} khə:ŋ ^{42?}	เสียงไอแหบแห้ง
kha? ¹³ lom ⁵¹ kha? ¹³ lom ⁵¹ thom ⁵¹ tham ⁵¹	เสียงดังกึกก้อง
kha? ¹³ luuk ³³	เสียงดังกึก
kha? ¹³ luuŋ ⁵¹	เสียงฟ้าร้อง
khij ^{42?} khə:ŋ ^{42?}	เสียงขามกระเบื้องกระทบกัน
ka? ¹³ liŋ ^{42?}	เสียงกระพรวนขนาดเล็กหรือเสียงกระดิ่งรถจักรยาน

khwa:p ⁵¹	เสียงเคี้ยวอาหารร่วมกัน
thaj ⁵¹ thaj ⁵¹	เสียงอย่างน้ำตกสลับมาเป็นสายเป็นลำกระทบหินหรือหน้าผ้า
kuk ³³	เสียงจากการกระทบ
cok ¹³ cok ¹³	เสียงจากม้าโขกหรือเสียงจอบที่กำลังใช้ขุดดิน เสียงเล็กใช้ ช็อกๆ
co:k ³¹ co:k ³¹	มีเสียงดัง อย่างน้ำไหลหรือฝนตก
khwa:p ⁵¹ khwa:p ⁵¹ khep ³³ khep ³³	เสียงดังอย่างเสียงคนเดินสลับๆ เสียงดังเสียงเดินค่อยๆ
tuŋ ³³ tuŋ ³¹	เสียงดังอย่างเสียงตีตี่ซิ่ง เสียงดังอย่างเสียงตีทอง
tom ⁵¹	เสียงปะทัด
baʔ ¹³ baʔ ¹³	เสียงดังกระทบกระทบ
put ¹³	เสียงดังอย่างเสียงผายลม (สั้น)
k hiŋ ³⁴	เสียงดังอย่างเสียงเหล็กเคาะบนใบมีด
phut ³³	เสียงดังอย่างเชือกที่ถูกกระชากจนขาด
pa:t ⁵¹	เสียงดังอย่างเสียงผายลม (ยาว)
ʔot ¹³ ʔot ¹³	เสียงดังอีกที เสียงดังสนั่น
ʔop ¹³ ʔop ¹³	เสียงที่มีลักษณะอย่างกบร้อง
ʔep ¹³	เสียงอย่างเขียดร้อง กบร้องอบๆ ตัวใหญ่กว่า
swa: ⁵¹	เสียงดังอย่างเสียงที่เกิดจากการนำเอาอาหารลงผัดใน กระทะที่น้ำมันร้อน
so:ŋ ⁴² so:ŋ ⁴² ?	เสียงดังหึ่งๆ
swa:m ⁵¹	เสียงดังกึ่งไม้หักลงไปใต้น้ำ
si: ⁵¹ si: ⁵¹	เสียงดังอย่างเสียงน้ำที่เริ่มจะเดือด
sa:w ⁵¹ หรือ so: ³¹ so: ⁵¹	เสียงดังอย่างเสียงใบไม้ถูกลมพัดให้กระทบกัน ลมพัดใบไม้ไซ้ๆ
sa:w ³⁴	เสียงเกี้ยวกราด เสียงแข็งแะ
fit ¹³ fit ³³	เสียงดังอย่างเสียงร้องไห้กระซิกๆหรือเสียงหมาทำจุกดม กลิ่น

fu: ⁵¹	เสียงดังอย่างกัมเป่าไฟในกองให้ลุก
haŋ ³ haŋ ³	เสียงดังอีกที
hiŋ ³¹	เสียงแหลมเล็กมีกังวานใส
luŋ ⁵¹ laŋ ⁵¹	เสียงดังโครมคราม, มีเสียงอีกที
liŋ ^{42?} liŋ ^{42?}	เสียงดังอย่างกระดิ่งจากรถจักรยาน
wɔ:ŋ ³³ wɔ:ŋ ³³	เสียงเรียกที่ได้ยินมาแต่ไกล ไม่ค่อยชัดเจน
wik ³³ wok ³³	เสียงหวีดว้ายอย่างเสียงสตรีหลายคนร้องขึ้นอึ้งมี
wit ¹³ wit ¹³ wot ¹³ wot ¹³	เสียงเล็กๆน้อยๆที่ดังอย่างนำรำคาญ
wɔ:ŋ ^{42?}	เสียงอย่างแมลงวันบิน ถ้าเสียงยุงบินใช้ หว้องๆ
wuŋ ^{42?} wuŋ ^{42?}	เสียงดังอย่างเสียงแมลงขนาดใหญ่บินหรือเสียงเครื่องยนต์ จากระยะไกล
wi: ^{42?} wi: ^{42?}	เสียงอย่างเสียงกระพือปีกของแมลงตัวเล็กๆ เหมือน หว้องๆ
wet ⁵ wet ⁵	เสียงดังกราดเกรี้ยวเหมือนเสียงผู้หญิงด่าได้กัน
mɛ:w ^{42?} mɛ:w ^{42?}	เสียงร้องของแมว
ŋet ³³ ŋet ³³	เสียงเสียงหนูกัดไม้
ŋɛ:ŋ ⁵¹	เสียงหมาเมื่อจะกัดกันหรือแย่งอาหาร
nɔ:w ^{42?}	เสียงที่ดังอย่างนั้น

คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางตา แสดงลักษณะรูปร่าง

- คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความละม้ายกันทางเสียง

คำหลัก	คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
ha:ŋ ¹³	kom ^{42?} kim ^{42?}	ลักษณะที่สั้นมักใช้กับสิ่งของ ลักษณะที่สั้นมากมักใช้กับสิ่งของ
hu: ³³ daŋ ³³	sɛ:ŋ ³⁴ so:ŋ ³⁴	ลักษณะของสิ่งเล็กที่โด่งขึ้น เช่น จมูกเด็ก ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่โด่งขึ้น เช่น จมูกฝรั่ง
bɛ:n ³³	te? ¹³ mɛ? ¹³ to? ¹³ mo? ¹³	ลักษณะของสิ่งที่แบน บาง ลักษณะของสิ่งที่มีทรงแบนแต่อวบอูม
ŋɔ: ³³	wɔ:w ³⁴	ลักษณะของหมวดที่เป็นวงขนาดเล็กและโค้ง

	wo:ŋ ³⁴	งอขึ้น ไค้งขึ้น ลักษณะของหมวดที่เป็นวงขนาดใหญ่
khon ¹³ ja:w ³³	tun ³¹ jun ³¹ to:n ³¹ jo:n ³¹	สัตว์ตัวใหญ่ ขนไม่ยาว สัตว์ตัวเล็ก ขนไม่ยาว
ŋo: ³³	ŋam ³⁴ ŋuam ³⁴	ลักษณะที่ไค้งต่ำไปเบื้องหน้าของสิ่งที่มีขนาดเล็ก ลักษณะที่ไค้งต่ำไปเบื้องหน้าของสิ่งที่มีขนาดใหญ่
hu: ³³	ci: ^{42?} wi: ^{42?} co: ^{42?} wo: ^{42?} co: ^{42?} wo: ^{42?}	ลักษณะรูที่เล็กมาก ลักษณะรูหรือหลุมขนาดเล็ก ลักษณะรูหรือหลุมขนาดใหญ่
pom ^{42?}	cik ¹³ pik ¹³ cok ¹³ pok ¹³ cuk ¹³ puk ¹³ หรือ cok ¹³ pok ¹³	ลักษณะสิ่งของขนาดเล็ก เป็นก้อนมียอดแหลม ลักษณะสิ่งของขนาดกลาง เป็นก้อนมียอดแหลม ลักษณะสิ่งของขนาดใหญ่ ทรงคุ่ม ไม่เด่นชัด
nuaj ³¹	ci? ³³ li? ³³ co? ³³ lo? ³³ co? ³³ lo? ³³	ของที่มีลักษณะเป็นลูก ใล่ล่อออกมาเล็กน้อย ของที่มีลักษณะเป็นลูก ใล่ล่อออกมาปานกลาง ของที่มีลักษณะเป็นลูก ใล่ล่อออกมามาก
la:j ³³	tu: ^{42?} ti: ^{42?} to: ^{42?} te: ^{42?} to: ^{42?} te: ^{42?}	ลักษณะที่มีลวดลายดอกขนาดเล็ก แต่สดใส ลักษณะที่มีลวดลายดอกขนาดกลาง แต่สดใส ลักษณะที่มีลวดลายขนาดใหญ่ แต่สดใส
ba:ŋ ³³	thɿ:p ³¹ thɿ:ŋ ^{42?} the:p ³¹ the:ŋ ^{42?}	ลักษณะของขนาดใหญ่ที่แบนและเหี่ยว หย่อนยาน ลักษณะของขนาดเล็กที่แบนและเหี่ยว หย่อนยาน
ko:ŋ ³¹	thoŋ ³⁴ noŋ ³⁴ tho:ŋ ³⁴ no:ŋ ³⁴	ลักษณะของขนาดเล็ก มีลักษณะไค้งหรือไก่อ่มาก ลักษณะของขนาดใหญ่ มีลักษณะไค้งหรือไก่อ่มาก

		มาก
pom ^{42?}	pik ¹³ lik ¹³ pɔk ¹³ lɔk ¹³ pɔk ¹³ lɔk ¹³	ลักษณะของขนาดเล็กที่ตัน กลม ป้อม ลักษณะของขนาดกลางที่ตัน กลม ป้อม ลักษณะของขนาดใหญ่ที่ตัน กลม ป้อม
ba:n ³³	phi: ^{42?} li: ^{42?} phe: ^{42?} le: ^{42?} phɯ: ^{42?} lɯ: ^{42?}	ลักษณะของสิ่งเล็ก สวยงามและบอบบาง มักใช้ กับดอกไม้ขนาดเล็กที่กำลังแย้มบาน ลักษณะของสิ่งขนาดกลางแผ่อกหรือเปิด ออกให้เห็นข้างใน ลักษณะสิ่งของขนาดใหญ่ที่บานออกหรือเปิด ออกให้เห็นภายในได้ชัดเจน
po:ŋ ³¹	pik ³³ sik ³³ pɔk ³³ sɔk ³³ pɔk ³³ sɔk ³³	ลักษณะของเล็กเป็นกระจุกที่ยื่นออกมา ลักษณะของกลางเป็นกระจุกที่ยื่นออกมา ลักษณะของใหญ่เป็นกระจุกที่ยื่นออกมา
kaʔ ¹³ paw ¹³	pɛ:p ⁵¹ pɯ:p ⁵¹	ลักษณะสิ่งของที่บางและแบน เช่น กระเป๋า ลักษณะสิ่งของที่หนาและนำมาทำให้แบน
tam ³¹	mɔk ³³ kɔk ³³ mɔk ³³ kɔk ³³	ลักษณะของที่มีสัดส่วนเตี้ยเล็ก แต่ลำสั้นหรือ เข้มน้ำแข็ง ลักษณะของที่มีสัดส่วนใหญ่และนูน
lam ⁵¹	mik ³³ kik ³³ mu:k ³³ ku:k ³³	ลักษณะของคนตัวเล็ก และผิวดำ แต่มีกล้ามเนื้อ เป็นมัดๆ ลักษณะของคนตัวใหญ่ และผิวดำ แต่มีกล้ามเนื้อ เป็นมัดๆ
lɔ:k ⁵¹ lin ^{42?}	ceɛʔ ¹³ heʔ ¹³ cɔʔ ¹³ hoʔ ¹³	ลักษณะของสิ่งเล็กที่ไหลยื่นออกมา ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่ไหลยื่นออกมา
lɔ:k ⁵¹ lin ^{42?}	mɛ:n ^{42?} le:n ^{42?} ma:n ^{42?} la:n ^{42?}	ลักษณะสิ่งเล็กที่แลบลิ้น ให้ความรู้สึกที่น่า รังเกียจ ขยะแขยง ลักษณะสิ่งใหญ่ที่แลบลิ้น ให้ความรู้สึกที่น่า รังเกียจ ขยะแขยง
kot ³³	lɔ:ŋ ^{42?} ŋɔ:ŋ ^{42?}	ลักษณะของสิ่งเล็กที่งอ คด วางนอนแผ่โดยไม่มี

	<p>la:ŋ^{42?}ŋa:ŋ^{42?}</p> <p>lo:ŋ^{42?}ŋo:ŋ^{42?}</p>	<p>เรียบหรือไม่ตรง</p> <p>ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่งอ คด วางนอนแผ่โดยไม่เรียบหรือไม่ตรง</p> <p>ลักษณะของสิ่งใหญ่มากที่งอ คด วางนอนแผ่โดยไม่เรียบหรือไม่ตรง</p>
tam ³¹	<p>ʔot¹³tot¹³</p> <p>ʔut¹³tut¹³</p>	<p>ลักษณะของคนอ้วน เตี้ยขนาดใหญ่</p> <p>ลักษณะของคนอ้วน เตี้ยขนาดกลาง</p>
hə:ŋ ⁵¹	<p>ʔe:ŋ^{42?}mɛ:ŋ^{42?}</p> <p>ʔo:ŋ^{42?}mo:ŋ^{42?}</p> <p>ʔo:ŋ^{42?}mo:ŋ^{42?}</p>	<p>ลักษณะเป็นแอ่งขนาดเล็ก ที่นุ่มยุบลาดลง</p> <p>ลักษณะเป็นแอ่งขนาดกลาง ที่นุ่มยุบลาดลง</p> <p>ลักษณะเป็นแอ่งขนาดใหญ่ ที่นุ่มยุบลาดลง</p>
san ³¹	<p>kit¹³dit¹</p> <p>kot¹³dot¹³</p> <p>kut¹³dut¹³</p>	<p>ของเล็กและสั้น มักใช้ กิม กิดติด</p> <p>ของกลางและสั้น มักใช้ สั้น กือกติด</p> <p>ของใหญ่และสั้น</p>
khe:ŋ ¹³	<p>kok¹³dok¹³</p> <p>kek¹³dek¹³</p> <p>kok¹³dok¹³</p> <p>kɔ:k¹³dɔ:k¹³</p>	<p>ลักษณะของเล็กที่ไผ่หรือยื่นออกมา</p> <p>ลักษณะของกลางที่ไผ่หรือยื่นออกมา</p> <p>ลักษณะของใหญ่แต่สั้นที่ไผ่หรือยื่นออกมา</p> <p>ลักษณะของใหญ่และยาวที่ไผ่หรือยื่นออกมา</p>
kə:ŋ ¹³	<p>ʔa:k³¹ʔa:k³¹</p> <p>ʔok¹³ʔok¹³</p> <p>ʔo:k²ʔo:k²</p> <p>ʔuk¹³ʔuk¹³</p>	<p>ลักษณะสิ่งของขนาดเล็กไม่ใหญ่ เกลี่ยกระจายอยู่</p> <p>ลักษณะสิ่งของขนาดเล็ก เกลี่ยกระจายอยู่</p> <p>ลักษณะสิ่งของใหญ่เกลี่ยกระจายอยู่</p> <p>ลักษณะสิ่งของไม่ใหญ่แต่คุ้ม เกลี่ยกระจายอยู่</p>
ŋə: ³³	<p>kə:ŋ^{42?}ŋə:ŋ^{42?}</p> <p>ko:ŋ^{42?}ŋo:ŋ^{42?}</p>	<p>ลักษณะของสิ่งเล็กที่งอ</p> <p>ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่งอ</p>
san ³¹	<p>kim^{42?}dim^{42?}</p> <p>ko:m^{42?}də:m^{42?}</p> <p>kum^{42?}dum^{42?}</p>	<p>ลักษณะของเล็กและสั้นมาก</p> <p>ลักษณะของไม่เล็กมากและสั้นมาก</p> <p>ลักษณะของใหญ่และสั้น</p>
he:ŋ ^{42?}	ke:k ³¹ dɛ:k ³¹	ลักษณะของเล็กที่เหี่ยวแห้ง

	ka:k ³¹ da:k ³¹	ลักษณะของใหญ่ที่เหี่ยวแห้ง
ho:j ³³	ke:k ³¹ we:k ³¹ ka:k ³¹ wa:k ³¹ ko:k ³¹ wo:k ³¹	ลักษณะรอยแห้วขนาดเล็ก ลักษณะรอยเหว้าหรือแห้ว เล็ก ที่เป็นรู ลักษณะรอยเหว้าหรือแห้ว ใหญ่ ที่เป็นรู
pho:m ¹³ su:ŋ ¹³	kw:ŋ ^{42?} do:ŋ ^{42?} kr:ŋ ^{42?} dr:ŋ ^{42?} ko:ŋ ^{42?} do:ŋ ^{42?}	ลักษณะของเล็กหรือผอมสูง ลักษณะของขนาดกลางหรือผอมสูง ลักษณะของใหญ่ ผอมและสูงมาก
pho:m ¹³ su:ŋ ¹³	ke:ŋ ^{42?} de:ŋ ^{42?} ke:ŋ ^{42?} de:ŋ ^{42?} kr:ŋ ^{42?} dr:ŋ ^{42?} ko:ŋ ^{42?} do:ŋ ^{12?}	ใช้กับของขนาดเล็ก ผอมบางและสูง ผอมแห้ง ใช้กับของขนาดกลาง ลักษณะสูงขลุ่ด ใช้กับของขนาดใหญ่ ผอมสูงและมีอาการโค้ง ค่อมเล็กน้อย ลักษณะสิ่งที่มีผอม สูง หลายขนาดระคนกันอยู่
na: ^{42?} to: ³	kw:k ⁵¹ wo:k ⁵¹ ko:k ⁵¹ wo:k ⁵¹ kw:k ⁵¹ wo:k ⁵¹ ke:k ⁵¹ we:k ⁵¹	ลักษณะสิ่งของขนาดเล็กหรือใบหน้าคนที่ซูบ ผอมมาก ลักษณะสิ่งของขนาดใหญ่หรือใบหน้าคนที่ซูบ ผอมมาก ลักษณะสิ่งของหรือใบหน้าคนที่ซูบผอมมาก เป็นจำนวนมาก
be:n ³³	te:p ⁵¹ pe:p ⁵¹ tr:p ⁵¹ pr:p ⁵¹	แบนแต่ แบนๆใหญ่ๆ เทอะทะ
mon ³³	?um ^{42?} lum ³⁴ ?o:m ^{42?} lo:m ³⁴ ?o:m ^{42?} lo:m ³⁴ ?e:m ^{42?} le:m ³⁴	ลักษณะใหญ่ๆกลมๆ ลักษณะของที่ชัดเจนเป็นวงหรือกลมแน่นหรือ ลักษณะเล็กๆกลมๆ, กลมตะล่อมป้อม ลักษณะของกลมหลายขนาดวางคละกันอยู่
pum ^{42?}	puk ¹³ luk ¹³ pok ¹³ lok ¹³	ของใหญ่มีลักษณะเป็นวงรี บุ่มๆ ของเล็กมีลักษณะเป็นวงรี บุ่มๆ
khwam ⁵¹	?up ¹³ pup ¹³ ?up ¹³ pup ¹³ ?ap ¹³ pap ¹³	ลักษณะของทรงโค้ง ขนาดไม่เล็กกว่าอยู่ เช่น หม้อแกงกว่าอูบปูป ลักษณะของทรงโค้ง ขนาดไม่เล็กกว่าอยู่หลาย

		ขึ้น
kɔŋ ³¹	kho: ³³ ɲo: ³³ kho: ³³ ɲo: ³³	ลักษณะของคนหรือสัตว์ซึ่งตัวเล็กและหลังโค้ง ลักษณะของคนหรือสัตว์รูปร่างสูงแต่หลังโค้ง
hia ^{42?}	khɛ:k ³¹ lɛ:k ³¹ kha:k ³¹ la:k ³¹ kho:k ³¹ lo:k ³¹ kho:k ³¹ lo:k ³¹ kha:k ³¹ la:k ³¹	ลักษณะของขนาดเล็กที่ถูกทิ้งไว้อย่างไม่เป็น ระเบียบ ลักษณะของขนาดกลางที่ถูกทิ้งไว้อย่างไม่เป็น ระเบียบ ใช้กับของทั่ว ลักษณะของขนาดใหญ่ที่ถูกทิ้งไว้อย่างไม่เป็น ระเบียบ ไปไม่ใช้กับผ้า ลักษณะของหลายขนาดและมีจำนวนมากที่ ถูกทิ้งไว้อย่างไม่เป็นระเบียบ
pɤ:p ⁵¹	khɤ:m ^{42?} lɤ:m ^{42?} khe:m ^{42?} le:m ^{42?}	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่แบนและค่อนข้างยาว ลักษณะของสิ่งเล็กที่แบนและค่อนข้างยาว
ne:w ³³	sa:j ³⁴ la:j ³⁴ so:j ³⁴ lo:j ³⁴	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่กลมยาวตั้งอยู่หรือเรียง กันอยู่โดยมีระเบียบ ลักษณะของสิ่งเล็กที่กลมยาวตั้งอยู่หรือเรียง กันอยู่โดยมีระเบียบ
ho:j ^{42?}	to:n ^{42?} lo:n ^{42?} to:n ^{42?} lo:n ^{42?}	ลักษณะที่ของเล็กทรงมนห้อยแขวนอยู่ ลักษณะที่ของใหญ่ทรงมนห้อยแขวนอยู่
su:ŋ ¹³	tr:ŋ ^{42?} ɲr:ŋ ^{42?} tɔ:ŋ ^{42?} ɲo:ŋ ^{42?}	อาการที่ของสิ่งใหญ่ที่ผอมสูงตั้งหรือแขวนไว้ สูงและเอื้อมไม่ถึง อาการที่ของสิ่งเล็กที่ผอมสูงตั้งหรือแขวนไว้สูง และเอื้อมไม่ถึง
kom ¹³	tr:n ^{42?} wr:n ^{42?} tɛ:n ^{42?} wɛ:n ^{42?}	ลักษณะของที่เป็นวงกลมขนาดใหญ่ ลักษณะของที่เป็นวงกลมขนาดเล็ก
mon ³³	pe: ³³ wɛ: ³³ pɤ: ³³ wɤ: ³³	สิ่งของเล็กที่มีรูปทรงกลม แบน สิ่งของใหญ่ที่มีรูปทรงกลม แบน
fu: ³³	fun ⁵¹	ของใหญ่ภู่นวาย กระจัดกระจาย อย่างเรียก ของที่ลอยกระจายอยู่ในน้ำ

	fv:n ⁵¹	ของเล็กวุ่นวาย กระจัดกระจาย อย่างเรียกของ ที่ล่อยกระจายอยู่ใน
lo:j ³³	mo:ŋ ⁵¹ lo:ŋ ⁵¹ mo:ŋ ⁵¹ lo:ŋ ⁵¹	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่ล่อยขึ้นหรือเผลให้เห็น ได้ชัด ลักษณะของสิ่งเล็กที่ล่อยขึ้นหรือเผลให้เห็นได้ ชัด
na: ^{42?} ŋw: ³³	kem ³⁴ ŋem ³ kəm ³⁴ ŋəm ³⁴ kom ³⁴ ŋom ³⁴ kam ³⁴ ŋam ³⁴ หรือ kum ³⁴ ŋum ³⁴	ของเล็กค่อม น้อมลงไปด้านหน้า ของขนาดกลางค่อมหลายขนาด น้อมลงไป ด้านหน้า ของขนาดใหญ่ค่อม น้อมลงไปด้านหน้า ของขนาดใหญ่ น้อมลงไปด้านหน้ามาก
po: ³¹	ki? ³³ ŋi? ³³ ku? ³³ ŋu? ³³ ki? ³³ ŋi? ³³ kw? ³⁵ ŋw	ลักษณะสิ่งของที่เล็กและสั้นอย่างกล้าพีชที่เพิ่ง จะอกเผลพ้นจากเมล็ดเพียงเล็กน้อย ลักษณะสิ่งของใหญ่และสั้น ลักษณะสิ่งของเล็กสั้นที่มีจำนวนมาก
khiaw ^{42?} mi:t ⁵¹	ŋe:ŋ ³³ ŋo:ŋ ³³	เก - ลักษณะสิ่งเล็กที่ยื่นออกจากระดับที่ควร เป็น ก - ลักษณะสิ่งใหญ่ที่ยื่นออกจากระดับที่ควร เป็น
na: ^{42?} saj ¹³	cit ¹³ lit ¹³ หรือ cot ¹³ lot ¹³	ลักษณะของสิ่งเล็กที่แจ่มใสน่ารัก ขยายคำที่มาข้างหน้าเพื่อแสดงว่าเป็นสิ่งไม่ ใหญ่แต่หมดจดและงามน่ารัก
ho:j ³³	wa? ¹³ wa:k ³¹ wɔ? ¹³ wɔ:k ³¹ หรือ wo? ¹³ wo:k ³¹	ลักษณะที่เหวอะหะ - เป็นรอยโต ลักษณะที่เป็นรอยเหวอะหะขนาดใหญ่มาก
ho:j ³³	we:m ³⁴ wa:m ³⁴	ลักษณะที่เป็นรอยนุ่มลงไปเล็กน้อย ลักษณะที่เป็นรอยนุ่มลงไปเล็กน้อยมาก
to:ŋ ³⁴ ŋu:n ⁵¹	fo:ŋ ^{42?} ŋw:ŋ ⁵¹ fu:ŋ ^{42?} ŋw:ŋ ⁵¹	ลักษณะของที่ป่องหรือนูนขนาดเล็ก เช่น ฟุง ลักษณะของที่ป่องหรือนูนมาก เช่น คนท้อง

sua ^{42?} tua ¹³	ใวม ^{42?} โตม ^{42?} ใวม ^{42?} โตม ^{42?}	ลักษณะของสิ่งเล็กที่กะทัดรัด พอดี ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่กะทัดรัด พอดี
su:ŋ ¹³	co: ⁵¹ lo: ⁵¹ co: ⁵¹ lo: ⁵¹	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่ชะลุด เร็วสูงขึ้นไป พุง พรวดขึ้นไป ลักษณะของสิ่งเล็กที่ชะลุด เร็วสูงขึ้นไป พุง พรวดขึ้นไป
ba:ŋ ³³	teŋ ¹³ ŋeŋ ¹³ taŋ ¹³ ŋaŋ ¹³ toŋ ¹³ ŋoŋ ¹³	ลักษณะของเป็นขึ้นบางและไม่เป็นที่น่าพอใจ ลักษณะของที่หนาขนาดกลางและไม่เป็นที่น่า พอใจ ลักษณะของที่หนามากและไม่เป็นที่น่าพอใจ
tr:ŋ ³¹	trŋ ³³ ŋrŋ ³³ toŋ ³³ ŋoŋ ³³	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่ย่อนยาน ลักษณะของสิ่งเล็กที่ย่อนยาน
ho: ^{42?}	ba: ³¹ la:ŋ ³¹ ta:ŋ ³¹ te:ŋ ³¹ ba: ³¹ lo:ŋ ³¹ to:ŋ ³¹ te:ŋ ³¹	พะรุงพะรัง โทงเทง ใช้กับสิ่งของขนาดใหญ่ พะรุงพะรัง โทงเทง ใช้กับสิ่งของขนาดเล็ก
mon ³³	pe: ³⁴ we: ³⁴ pr: ³⁴ wr: ³⁴	ลักษณะของสิ่งเล็กที่มีรูปทรง กลม แบน ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่มีรูปทรง กลม แบน
mo: ^{42?}	bu:p ³¹ be:p ³¹	ลักษณะของสิ่งที่บุบ บู่ลง ยุบลง ไม่มาก มักใช้ กับภาชนะโลหะเช่นบาตร ลักษณะของสิ่งที่บุบ บู่ลง ยุบลงมากจนเกือบ แบน

- คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความหมายเฉพาะตัว

คำหลัก	คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
ko:ŋ ¹³	kaŋ ¹³ lu:p ³³ le:p ⁵¹	ลักษณะของที่วางซ้อนกันอยู่เป็นตั้ง กองไม่ เป็นระเบียบ ลักษณะของที่วางซ้อนกันอยู่เป็นตั้ง กองแบบ เป็นระเบียบ
phom ¹³	hin ^{42?}	ลักษณะที่สั้นมากมักใช้กับผมที่ตัดเสียจนสั้น มาก

mon ³³	kwe:t ⁵¹	ลักษณะที่กลมดิก
na: ^{42?}	kaw ³⁴ waw ³⁴	ลักษณะใบหน้าที่ตออบซุบ
ŋo: ³³	ŋum ³⁴	ลักษณะที่งออย่างปากนกแก้ว
san ³¹	ca? ¹³ lut ¹³ kut ¹³	ลักษณะที่สั้นมากของสิ่งที่มีความใหญ่
ci: ³³	ca? ¹³ lut ¹³ phut ¹³	ลักษณะที่ตุ่มตั้ง, อูม
ŋa:w ³³	swa:ŋ ³⁴	ลักษณะที่ยาว เรียว แหลม
suu: ⁵¹	se:t ⁵¹	ลักษณะที่ตรงแนวมักใช้กับ ถนน
fon ¹³ tok ³¹	si? ¹³ si? ¹³	ลักษณะอาการที่ฝนตกพรำๆ
fon ¹³ tok ³¹	swa: ⁵¹ swa: ⁵¹	ลักษณะอาการที่ฝนตกหนักกว่า
fon ¹³ tok ³¹	suuk ³³ suuk ³³	ลักษณะอาการที่ฝนตกพรำๆมากกว่าจริงๆ ลักษณะน้ำที่ย่อย ฝนที่ตกหนัก
fon ¹³ tok ³¹	suj ¹³ suj ¹³	ลักษณะอาการที่ฝนตกปรอยๆ - ลักษณะที่ฝน เม็ดละเอียดตกลงมาเรื่อยๆ
laj ¹³	so? ¹³ so? ¹³	ลักษณะที่น้ำหนักลดลงติดต่อกันเป็นปริมาณ มาก
ma: ¹³	do:ŋ ^{42?}	ลักษณะที่ผสมไซ มักใช้กับสุนัขที่อดอยาก
ba:ŋ ³³	tep ¹³ ŋep ¹³	ลักษณะของสิ่งที่บางมาก
be: ³³	the:n ³¹ be:n ³¹	ลักษณะของที่วางหงาย เหยียดตามยาวจนสุด ช่วง
phe:p ⁵¹	te:m ^{42?} le:m ^{42?}	ลักษณะของสิ่งที่บางมากๆ แบนแต่
laj ¹³	tx:ŋ ³⁴ tx:ŋ ³⁴	ลักษณะยาวหรือน้ำลายที่ไหลยืดเป็นสาย
jot ¹³	me? ³³ me? ³³	ลักษณะน้ำลายที่ไหลเป็นหยดๆติดต่อกัน
ŋa:n ³³	tx:ŋ ³⁴ kx:ŋ ³⁴	ว.1 ลักษณะของเสาหรือเชือกที่ย่อนยาน ว.2 เสียงพูดที่ซ้ำ
tha? ¹³ non ¹³ pen ¹³	ba: ³¹ lo:k ¹³ kho:k ¹³ kha:k ¹³ ʔa: ³¹ lo:k ³¹ kho:k ³¹ kha:k ³¹	ลักษณะที่ขรุขระ เป็นตะปุ่มตะป่ำ
khə:ŋ ¹³	ba: ³¹ lɔk ¹³ kɔk ¹³ kek ¹³ ba: ³¹ lɔk ¹³ cɔk ¹³ cek ¹³ ba: ³¹ luk ¹³ cuk ¹³ cik ¹³	ลักษณะของกระดูกกระจิก

si:k ³¹ ka? ¹³ da:t ³¹	ba: ³¹ lo:m ^{42?} ko:m ^{42?} ke:m ^{42?}	ลักษณะการฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย
cin ³⁴	ba: ³¹ lin ³¹ tin ³¹ to:n ³¹	ลักษณะที่กระท่อนกระแท่น กระจัดกระจาย ไม่เป็นชิ้นเป็นอัน
mo: ^{42?}	bu: ^{42?}	ลักษณะของสิ่งที่ บุบ ยุบ ยู่
m ⁵ : ^{42?}	buam ^{42?} หรือ bo:p ^{3f}	ลักษณะของสิ่งที่บวบ บวมออร์กมา f
phom ¹³	bu:n ³³	ลักษณะของปลายผมที่ แปะออก บานออก
lam ³³ pho:n ³³	br:n ³³	ลักษณะสิ่งที่ผายบานออกอย่างลำโพงชนิด โลหะ
co:n ^{42?}	be:n ³⁴	ลักษณะที่เปิดร่นออกจนเลยกำหนด
pom ¹³	pok ¹³ lok ¹³ pak ¹³ lak ¹³	ลักษณะสิ่งของที่เป็นปุมปม ขรุขระโดยทั่วไป
hu: ³³ dan ³³	mep ³³	ลักษณะที่ยุบลงหรือแบนกว่าปกติ
san ³¹	ɲwa:n ⁵¹ ɲwe:n ⁵¹	ลักษณะที่หลวม, ไม่แน่น, โยกคลอนได้ ย่าง เย่ง ก็ว่า
lom ¹³	la:n ⁵¹ le:n ⁵¹	ลักษณะที่หลวมโพลก อย่างเช่น เสื้อผ้าหลวม
ho:j ^{42?}	la:n ⁵¹ le:n ⁵¹ ta:n ³¹ te:n ³¹	ลักษณะที่รุ่มร่าม ห้อยย้อยรุ่มร่าม ยานโตงเตง
la:j ³³	ka? ¹⁵ wuk ³² ka? ¹² wuj ³³	ลักษณะลดขนาดค่อนข้างเล็กที่สับสน ไม่มีระเบียบ สกปรกมอมแมม
la:j ³³	ka? ¹³ wo:n ³⁴ ka? ¹³ wa:n ³⁴	ลักษณะลดขนาดใหญ่วที่ไม่มีการเบียบ
tuj ^{42?}	luj ³⁴	ลักษณะที่อวบ อ้วน ไม่มีปมเป็นสันนูน ต่อเนื่องกันไป
pho:m ¹³	le:p ⁵¹	ลักษณะของคนที่มีรูปร่างผอมบาง หรือ ลักษณะของสิ่งที่เป็นเส้นเล็กและยาว
lom ¹³	lo? ³³ le? ³³	ลักษณะที่หลวมโพรก ใช้กับของสิ่งใหญ่ ถ้า ของสิ่งเล็กใช้ เลาะ
pa:k ³¹	wɔ:m ³⁴ we:m ³⁴	ลักษณะปากของคนที่ฟันร่วงไปหมดแล้ว ทำให้เห็นแก้มยุบตอ
khiaw ¹³	waw ⁵¹	ลักษณะที่หลอ ขาดหายไป โหว่หรือเป็นช่อง เล็กน้อย เช่น ฟันหลอ
fi: ¹³	wɔ: ⁵¹	ลักษณะที่แจ๋อ บวม พอง ขยายออก

phe: ¹³	wo? ¹³	ลักษณะเป็นแผลใหญ่ที่บาดหรือแตก และเนื้อหลุดออกไป
งว: ³³	งว:m ³¹	ลักษณะของคนที่แก่มากจนหลังงอ
lom ¹³	?a? ¹³ la:p ³¹ ta:p ³¹ te:p ³¹	ลักษณะที่หลวมโพรกแพรก
khə:ŋ ¹³ ๒. ทบทด	?a? ¹³ jik ¹³ ?a? ¹³ ɔk ¹³ ?a? ¹³ cik ¹³ ?a? ¹³ cək ¹³ ?a? ¹³ lik ¹³ cik ¹³ cək ¹³ ?a? ¹³ lit ³³ ?a? ³³ lot ³³	ลักษณะของกระดูกกระจิก
ŋa:n ³³	?a? ⁵ lo:ŋ ² to:ŋ ² te:ŋ ²	ลักษณะหย่อนยานเทิบทาบ
kaj ^{42?}	?un ¹³ lu:n ¹³	ลักษณะที่บวมอืดจืด เช่น ซากสัตว์เน่าพอง
man ³³	?u:t ³¹ ɲu:t ³¹	ลักษณะที่มีมันมากเกินไป เลี่ยน เอียน
tuj ^{42?}	?uk ¹³ puk ¹³	ลักษณะของสิ่งที่พองหรือบวม
ŋaj ³¹	?ɜ:ŋ ^{42?} !ɜ:ŋ ³⁴	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่เป็นร่อง แนวยาว เช่น ขบวนแห่
tam ³¹	?e? ¹³ te? ¹³	ลักษณะที่ม่อต้อ เตี้ย

คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางตา แสดงท่าทาง การเคลื่อนไหว

- คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความละม้ายกันทางเสียง

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
khan ³³ !ə:ŋ ³³	cun ³¹ cun ³¹ cə:ŋ ³⁴	ลักษณะอาการที่คว้นไฟลอยพุ่งขึ้นในปริมาณมาก ลักษณะอาการของคว้นที่ลอยตัวขึ้นหรือมีฝุ่นพุ่งไม่มากนัก
san ³¹	dot ¹³ dot ¹³ do:ŋ ³¹ do:ŋ ³¹ dit ¹³ dit ¹³	ลักษณะอาการที่ของขนาดค่อนข้างใหญ่สั้น ลักษณะอาการที่สิ่งของค่อนข้างยาวสั้นระริก ลักษณะอาการที่ของสิ่งเล็กหรือขนาดสั้นสั้น
san ³¹	no? ³³ ŋə? ³³	ลักษณะอาการขยับมวบๆ ลักษณะอาการขยับน้อยๆ
piw ¹³	wu:n ⁵¹ wu:n ⁵¹	ลักษณะและอาการปืดไปทุกทิศทุกทางของของ

	win ⁵¹ win ⁵¹	สิ่งใหญ่ ลักษณะและอาการปลิวไปทุกทิศทุกทางของของ สิ่งเล็ก
khon ¹³ luk ³³	swa: ⁵¹ swe: ⁵¹	ลักษณะอาการที่ปรากฏแก่ร่างกายเวลาชนลูก ชน ลูกช้า ชู ลักษณะอาการที่ชนลูกไม่มาก
din ^{42?}	de:w ³¹ de:w ³¹ da:w ³¹ da:w ³¹	ใช้กับคนหรือสิ่งของขนาดเล็กที่มีอาการดินร่วนๆ ดินอยู่กับที่ ใช้กับคนหรือสิ่งของขนาดใหญ่ที่มีอาการดินร่วนๆ ดินอยู่กับที่
lo:j ³³	mɔŋ ³⁴ mɔŋ ³⁴ muŋ ³⁴ muŋ ³⁴	ลักษณะของฝุ่นหรือควันที่ปลิวหรือลอยขึ้นไม่มาก นัก ลักษณะของฝุ่นหรือควันที่ปลิวหรือลอยขึ้นปริมาณ มาก
lo:j ³³	mɔŋ ⁵¹ mɔŋ ⁵¹ muŋ ⁵¹ muŋ ⁵¹	ลักษณะของสิ่งเล็กที่ลอยขึ้น เช่น ลูกโป่ง ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่ลอยขึ้น เช่น โคมลอย
ɣa: ^{42?} pa:k ²¹	ka:p ⁵¹ ɣa:p ⁵¹ kɤ:p ⁵¹ ɣɤ:p ⁵¹	ลักษณะของขนาดกลางที่เปิด ลักษณะของขนาดใหญ่ที่เปิด
san ³¹	du:t ¹³ du:t ¹³ dit ¹³ dit ¹³	อาการสั้นหรือกระตุกใช้กับสิ่งที่มีขนาดใหญ่ อาการสั้นหรือกระตุกใช้กับสิ่งที่มีขนาดเล็ก
laj ¹³	lit ¹³ lit ¹³ lwa:t ⁵¹ lwa:t ⁵¹	ลักษณะอาการของสิ่งเล็กที่เคลื่อนไหวอย่าง สายน้ำเล็กๆที่ไหลอยู่ ลักษณะอาการของสิ่งใหญ่ที่เคลื่อนไหวและมี ปริมาณมาก

- คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความหมายเฉพาะตัว

คำหลัก	คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
din ^{42?}	khwa:t ⁵¹	ลักษณะอาการการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว เช่น ดิน อย่างเร้าร้อนทุนทรุาย

san ³¹	thut ⁵¹	ลักษณะอาการสั่นกึกๆ
lon ⁵¹	cin ^{42?} cin ^{42?}	ลักษณะอาการเคลื่อนไหวไปอย่างรวดเร็วเช่น ล่นไฟจิ้นๆ แปลว่าวิ่งไปโดยเร็ว
san ³¹	coŋ ³³ coŋ ³³	ลักษณะอาการสั่นระรัว
san ³¹	duk ¹³ duk ¹³	ลักษณะอาการชกกระทุก
din ^{42?}	dok ¹³ dek ¹³	ลักษณะอาการดินไปมา แต่ดินไม่แรง กระดุกกระดิก
dx:n ³³	do:ŋ ^{42?} de:ŋ ^{42?}	ลักษณะอาการเดินที่ทำเอวคดไปมา
dx:n ³³	do:m ^{42?} do:m ^{42?}	ลักษณะอาการเดินไปเรื่อยๆ
san ³¹	duaj ³¹ duaj ³¹	ลักษณะอาการที่สิ่งของค่อนข้างยาวสั้น
din ^{42?}	dup ¹³ dip ¹³	ลักษณะอาการที่กระดิกไปที่ละน้อยหรือกระดิก อยู่กับที่
dx:n ³³	dum ³¹ dum ³¹	ลักษณะอาการก้มหน้าก้มตาเดินไปเรื่อยๆ
san ³¹	duaŋ ¹³ duaŋ ¹³	ลักษณะอาการไหวขึ้นลง
din ^{42?}	dek ¹³ dek ¹³	ลักษณะอาการดินอย่างเคลื่อนต่อไปข้างหน้า ไม่ได้
phat ¹³	taŋ ¹³ wx:n ^{42?}	ลักษณะการหมุนไปมา หมุนรอบเป็นวงกลม ใช้ กับของสิ่งใหญ่ มักปรากฏหลัง ผัด(หมุน)
san ³¹	tha:p ³¹ tha:p ³¹	ลักษณะอาการสั่นอย่างที่เป็นเพราะกลัวหรือ ตื่นตื่นสุดขีด
jot ¹³	pit ¹³ pit ¹³	ลักษณะอาการอย่างน้ำที่ร่วงลงที่ละหยด
jot ¹³	pit ¹³ pit ¹³ pot ¹³ pot ¹³	ลักษณะที่ไหลเล็กๆ น้อยๆ กระปริดกระปรอย
piw ¹³	phun ⁵¹	ลักษณะของสิ่งที่เด้งไปหรือปลิวไปอย่างรวดเร็ว ในระยะใกล้
	?aŋ ¹³ lo:ŋ ³¹ to:ŋ ³¹ te:ŋ ³¹	ลักษณะอาการที่ทำอะไรสิ่งหนึ่งอย่างเอื่อยๆ เอื่อยๆ
niaŋ ³⁴	?aŋ ¹³ lo:t ³¹ so:t ³¹ se:t ³¹	ลักษณะอาการแบบผลุบๆโผล่ๆ
niaŋ ³⁴	?aŋ ¹³ la:k ³¹ sa:k ³¹ se:k ³¹	ลักษณะอาการที่ทำอะไรสิ่งหนึ่งอย่างลวกๆ รีบ ร้อนและไม่เรียบร้อย

fon ¹³ tok ³¹	mit ³³ mot ³³	ลักษณะฝนที่ตกประปราย
ta: ¹³	mo:ŋ ⁵¹ mo:ŋ ⁵¹	ลักษณะอาการที่ค่อยๆหรือตาหลับลงที่ละน้อย
khan ¹³ khun ³³	muŋ ³⁴ muŋ ³⁶	ลักษณะอาการที่มีควั่นโขมงหรือฝุ่นคลุ้ง
kiaw ³⁴	mum ¹³ mum ¹³	ลักษณะอาการที่เคี้ยวอาหารตุ๋นๆ คือ กินอาหาร คำโตๆและกินเรื่อยๆ มักใช้กับคนแก่
khian ¹³	nek ¹³ nek ¹³ หรือ nep ¹³ nep ¹³	ลักษณะอาการเคลื่อนไหวขึ้นลงรวดเร็วและมีความต่อเนื่อง เช่น การเคลื่อนไหวของมือขณะเขียนหนังสือ
tit ¹²	na:p ⁵¹ na:p ⁵¹	ลักษณะอาการที่ติดต่อเนื่องอย่างก้าวหรือการกระเด้า
tit ¹³	nu:k ³¹ na:k ³¹	ลักษณะอาการหนีด เคลื่อนไหวลำบากอย่างย่ออยู่ในโคลน
san ³¹	ŋoŋ ⁵¹ ŋoŋ ⁵¹	ลักษณะอาการสั้นเต็ม สั้นระรัว วูบวาบ
san ³¹	ŋwa:ŋ ⁵¹ ŋwe:ŋ ⁵¹	ลักษณะอาการที่ไหวขึ้นลงตามแนวนอน
ni: ¹³	ŋwa: ⁵¹ ŋwa: ⁵¹	ลักษณะอาการที่วุ่นวายลึบสน
bin ³³	ŋɤ:p ⁵¹ ŋɤ:p ⁵¹	ลักษณะสิ่งของที่แบนหรือยาว มีอาการขึ้นลงเป็นจังหวะเนิบๆ
sa? ¹³ duŋ ^{42?}	ŋɔk ¹³	ลักษณะอาการสะดุ้ง สะเทือน กระเพื่อม ใช้กับคนหรือสิ่งของขนาดใหญ่
ɔɤ:n ³³	ŋɔŋ ^{42?} ŋɛŋ ^{42?}	ลักษณะอาการเดินที่ทำเอวคด
phip ³³ ta: ¹³	ŋip ¹³ ŋip ¹³	ลักษณะอาการอย่างได้แต่กระพริบตาปริบๆ
san ³¹	ŋuk ¹³ ŋuk ¹³	ลักษณะอาการกระตุก กระเพื่อมหรือสะเทือนใช้กับคนหรือสิ่งของขนาดใหญ่
khian ¹³	ŋik ¹³ ŋik ¹³	ลักษณะอาการเคลื่อนไหวขึ้นๆลงๆอย่างถี่ๆ
kot ³³	ŋoŋ ³⁴ ŋɛŋ ³⁴ หรือ ŋoɔ ³³ ŋɛɔ ³³	ลักษณะอาการที่คุดเคี้ยวหรือเลียพับไปมา
ha:w ¹³	ŋa:p ⁵¹ ŋa:p ⁵¹	ลักษณะอาการที่อ้าปากแล้วหุบลงซ้ำๆ
	ŋa:ŋ ⁵¹ ŋe:ŋ ⁵¹	ลักษณะสิ่งของที่ยื่นกางออกเกะกะ ลักษณะการเคลื่อนไหวที่เก้งก้าง

tha: ³⁴	ŋe:n ³⁴	ลักษณะอาการที่เอนลงไปในทางด้านหลังแต่ไม่ถึงกับแอ่น ถ้าเอนจนแอ่นเรียก แง่น
san ³¹	ŋw:n ³¹ ŋw:n ³¹	ลักษณะอาการสั้นอย่างหัวสั้นเพราะความชรา
san ³¹	ŋun ³¹ ŋun ³¹	ลักษณะอาการสั้นกระเพื่อมอย่างวุ้น
lia ³³ pa:k ³¹	lep ⁵¹	ลักษณะอาการที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่น เลียปาก
fon ¹³ tok ³¹	lot ³³ let ³³	ลักษณะอาการที่ฝนตกลงมาเพียงเล็กน้อยแล้วก็หยุดไปในเวลาอันรวดเร็ว
laj ¹³	lan ⁵¹ lan ⁵¹	ลักษณะอาการการเคลื่อนไหวอย่างรุนแรงและเร็วอย่างน้ำที่หลากไหลหลัง
ma: ³³ kan ¹³	lup ¹³ lup ¹³ หรือ lu:k ¹³ lu:k ¹³	ลักษณะอาการของสิ่งใหญ่หรือกลุ่มคนที่เคลื่อนไหวหรือมีเสียงดังสับสน
laj ¹³	lo? ¹³ lo? ¹³ หรือ	ลักษณะอาการการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องหรือมีเสียงอันเกิดจากความเคลื่อนไหวนั้น
laj ¹³	lot ¹³ lot ¹³	ลักษณะอาการอย่างน้ำไหลแรงผ่านช่องที่ไม่กว้าง
piw ¹³	wit ¹³ wit ¹³	ลักษณะอาการของลมพัดหรือการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว
lom ³³ phat ³³	wup ³³ wup ³³	ลักษณะอาการเคลื่อนไหวอย่างพัดที่โบกไปมา
piw ¹³	wɔ:n ^{42?} wɔ:n ^{42?}	ลักษณะอาการของสิ่งใหญ่และแบนลอยไปในอากาศหรือเคลื่อนไปกับพื้นอย่างรวดเร็ว
piw ¹³	wun ⁵¹ wun ⁵¹	ลักษณะที่แสดงความเคลื่อนไหวอย่างสับสนอลหม่าน
faj ³³ luk ³³	wup ³³ wup ³³ หรือ wu: ⁵¹ wu: ⁵¹	ลักษณะอาการของสิ่งที่กระพือหรือลุกโชนขึ้นเพราะแรงลม
mun ¹³	we:n ⁵¹ we:n ⁵¹	ลักษณะอาการที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว อยู่ไม่สุข เช่น ลูกข่าง
ha:w ¹³	wɔ:j ³⁴ wɔ:j ³⁴	ลักษณะอาการรปิวของสิ่งที่ทรงกลมและไม่

		ใหญ่ อากกร้าปากหา
ha:j ¹³ caj ¹³	wep ³³ wep ³³	ลักษณะอาการหายใจแบบแผ่วๆ
puŋ ⁵¹ ma: ³³	son ¹³ son ¹³	ลักษณะอาการที่เคลื่อนไหวอย่างขยุกขยิว ยุ่งเหยิง สับสน เช่น ยิงลูกดอกหลายๆดอก
ha:j ³³	sep ³¹	ลักษณะอาการที่เงียบกริบ, หายไป

คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางตา แสดงแสงสี

- คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความลุ่มม้ายกันทางเสียง

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
de:ŋ ³³	piŋ ^{42?} liŋ ^{42?} puŋ ^{42?} luŋ ^{42?}	ลักษณะสีแดงสด ใช้สำหรับสิ่งของขนาดเล็ก ลักษณะสีแดงสด ใช้สำหรับสิ่งของขนาดใหญ่
dam ³³	khim ³³ mim ³³ kum ³³ mum ³³ kw:m ³³ mw:m ³³	ลักษณะของขนาดเล็กที่สกปรก ลักษณะสิ่งใหญ่ สีดำ มองไม่ชัดหรือเห็นใน ระยะไกล ลักษณะสิ่งเล็ก สีดำ มองไม่ชัดหรือเห็นใน ระยะไกล
dam ³³	khi? ³³ li? ³³ khu? ³³ lu? ³³	ลักษณะของสิ่งเล็กสีดำหรือสกปรก มักใช้ในด้าน ลบ ลักษณะของสิ่งใหญ่สีดำหรือสกปรก มักใช้ใน ด้านลบ
luanŋ ¹³	ʔa:m ³¹ sa:m ³¹ ʔe:m ³¹ se:m ³¹ ʔiaŋ ^{42?} siaŋ ^{42?}	ลักษณะของสีเหลืองสว่าง ใช้กับสิ่งของที่มีขนาด ใหญ่ ลักษณะของสีเหลืองสว่าง ใช้กับสิ่งของที่มีขนาด เล็ก ลักษณะของสีเหลืองซีด
kha:w ¹³	co? ³³ fok ³³ co? ³³ fok ³³	ลักษณะของสีขาวโพลนหรือฟองขาว ใช้กับ สิ่งของที่มีขนาดเล็ก ลักษณะของสีขาวโพลนหรือฟองขาว ใช้กับ

		สิ่งของที่มีขนาดใหญ่
saj ¹³	ciw ³³ wiw ³³ ce:w ³³ we:w ³³	ลักษณะที่โต ไม่ขึ้น ใช้งับสิ่งที่เห็นอยู่ไกลหรืออยู่ ลึก ลักษณะที่โต ไม่ขึ้น ใช้งับสิ่งที่เห็นอยู่ใกล้หรือเห็น ได้ชัด
khiaw ¹³	cɔm ³¹ bɔm ³¹ cum ³¹ bum ³¹	ลักษณะของสิ่งเล็กหรือจำนวนน้อยที่มีสีเดียวหรือ สีที่บ ลักษณะของสิ่งใหญ่หรือจำนวนมากที่มีสีเดียว หรือสีที่บ
saj ¹³	ʔoŋ ³¹ toŋ ³¹ ʔoŋ ³¹ toŋ ³¹	ลักษณะที่สูงปลั่ง ใช้งับบรรยายของใหญ่ ลักษณะที่สูงปลั่ง ใช้งับบรรยายของเล็ก
dɛ:ŋ ³³	siŋ ³³ hiŋ ³³ sa:ŋ ³³ ha:ŋ ³³	ลักษณะสีแดงวางๆก่อนไปทางสีแดง ใช้งับ สิ่งของขนาดเล็กหรือเห็นได้ในระยะไกล ลักษณะสีแดงวางๆก่อนไปทางสีแดง ใช้งับ สิ่งของขนาดใหญ่หรือเห็นได้ในระยะใกล้
saj ¹³	mo:ŋ ³³ mo:ŋ ³³ ma:ŋ ³³ ma:ŋ ³³ mo:ŋ ³³ mo:ŋ ³³ ma:ŋ ³³ ma:ŋ ³³ mianŋ ³³ mianŋ ³³ mo:ŋ ³¹ mo:ŋ ³³	ลักษณะของที่เป็นประกายใช้งับของสิ่งใหญ่ ลักษณะของที่เป็นประกายใช้งับของสิ่งใหญ่และ แผ่กว้าง ลักษณะของขนาดใหญ่เห็นได้ชัด จำนวนมาก ลักษณะของที่เป็นประกายอย่างดวงดาวหรือแสง ไฟใช้งับของสิ่งเล็ก
saj ¹³	ʔo:ŋ ³³ ʔo:ŋ ³³ ʔo:ŋ ³³ ʔo:ŋ ³³	ลักษณะของสิ่งเล็กที่เปล่งปลั่ง, เป็นประกาย ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่เปล่งปลั่ง, เป็นประกาย

- คำแฝงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความหมายเฉพาะตัว

คำหลัก	คำแฝงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
dam ³³	kik ³³	สนิท, จริง ใช้งับขยายคำว่าดำ, ขม
dam ³³	kam ³³ ŋa:t ³¹	ลักษณะของสีมืดครึ้มหรือสีคล้ำ
dam ³³	khi: ⁵¹ mi: ⁵¹	ลักษณะของสีดำที่ดำปลอด

de:ŋ ³³	cunŋ ³¹ khunŋ ³¹	ลักษณะของสีแดงเข้มจัดมาก
khiaw ¹³	cum ³¹ bum ³¹	ลักษณะสีเขียวหรือสีทึบของสิ่งใหญ่
mu:t ⁵¹	thuk ³³	ลักษณะที่มีตสนิท
khiaw ¹³	?um ³³ hum ³³	ลักษณะของสีเขียวที่เข้มจัดมาก แลดูไม่สดใส
luanŋ ¹³	?ua? ¹³ tua? ¹³	ลักษณะของสีเหลืองเข้มหรือเหลืองสด เอี้ยะเที้ยะ ก็ว่า
pe:ŋ ³¹	luŋ ³⁴	ลักษณะที่เปิดโล่ง ไม่มีสิ่งก้ำบัง นิยมใช้ตามหลัง คำว่างกว้าง เปล่งหรือโล่งเพื่อแสดงว่า เปิดโล่งจริงๆ
luam ¹³	ma:p ⁵¹ ma:p ⁵¹	ลักษณะของสิ่งที่มีสีเข้มจัดมากและเป็นประกาย วาววาว
saj ¹³	mɔ:ŋ ³³ ?ɔ:ŋ ³³	ลักษณะของสิ่งที่สว่าง ใส
te:k ³¹	ŋwa? ³³	ลักษณะของสิ่งที่เป็นประกาย พรางพราย
te:k ³¹	ŋwa? ³³ ŋwa? ³³	ลักษณะของสิ่งที่เป็นประกาย พรางพรายมี ปริมาณมากกว่ายวะ เช่น ดอกชะยอมแตกยวะ
ja:m ³³	wɔ:n ³³ we:n ³³	เรียกเวลาโพล้เพล้ หรือเข้าได้เข้าไฟว่า ยามวอน แวน
saj ¹³	wanŋ ⁵¹ wanŋ ⁵¹	ลักษณะของสิ่งที่ใส เป็นเงาวูบวาบ
kha:w ¹³	swa? ¹³ lwa? ¹³	ลักษณะของสิ่งที่ขาวมาก ใช้ประกอบหลังขาว สะอาด (มักไม่ใช้กับเสื้อ)
mu:t ⁵¹	sa? ¹³ lum ³⁴	ยามมืดที่เข้าได้เข้าไฟ ซึ่งจะมีดกว่ามืดข้มข้ม
kha:w ¹³	sa:k ³¹ ka:k ³¹	ลักษณะที่ขาวซีด
kha:w ¹³	sun ³³ sa:n ³³	ลักษณะของสิ่งที่มีสีขาวปนดำ มักใช้ประกอบหัว งอก
mu:t ⁵¹	sum ³⁴ sim ³⁴	ลักษณะที่มีดขมขมัว เข้าได้เข้าไฟ
si: ¹³ ?ɔ:n ³¹	hwa ⁵¹	ลักษณะที่มีสีอ่อนๆ ใ้กับไฟ ตะวัน ความสุกสว่าง

คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางจมูก

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
men ¹³	tuŋ ³⁴	ลักษณะที่เหม็นอย่างรุนแรง และตลบอบอวล
men ¹³	ʔuj ³¹ ʔuj ³¹	ลักษณะกลิ่นเหม็นตุๆแต่ไม่เหม็นมาก
men ¹³	ʔo: ³¹	ลักษณะกลิ่นเหม็นตุๆ

คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางลิ้น

5 5

5

5

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
khom ¹³	co:m ³¹ lo:m ³¹	รสขมที่ได้ที่พอดี มีรสพอเหมาะ
som ^{42?}	caʔ ¹³ lit ¹³ caʔ ¹³ liw ^{42?}	มักใช้หลังคำว่าส้ม แปลว่า มีรสเปรี้ยวจัด
wan ¹³	caʔ ¹³ luam ³¹ caʔ ¹³ kuam ³¹	รสชาติที่เปรี้ยวปร่า พะอืดพะอม
phet ¹³	caʔ ¹³ le:t ³¹ caʔ ¹³ le: ^{42?} caʔ ¹³ le: ³¹ saʔ ¹³ le:t ³¹ saʔ ¹³ le: ^{42?} se: ^{42?} le: ^{42?}	รสชาติที่รุนแรง จัดจ้าน ใช้กับรสเผ็ด
som ^{42?}	ciw ^{42?} ciw ^{42?} ci: ^{42?} li: ^{42?} caʔ ¹³ lit ¹³ caʔ ¹³ liw ^{42?} ci:t ³¹ lit ³¹	รสที่เปรี้ยวจัด
ca:ŋ ¹³	ceʔ ¹³ heʔ ¹³	รสชาติจี๊ดซี้ด
lot ³³	hu:m ³³	รสฝาดเผื่อน อย่างรสมะเขือขึ้น
phet ¹³	se: ^{42?} le: ^{42?}	รสจัดจ้าน มักใช้กับแสงแดดหรือรสเผ็ด เป็นต้น

คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางการสัมผัส แสดงความรู้สึก

- คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความละม้ายกันทางเสียง

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
se:p ³¹	wi: ⁵¹ wi: ⁵¹ wo: ³¹ wo: ³¹ หรือ	อาการที่รู้สึกแสบร้อนที่ผิว แต่ก็ไม่แสบมาก อาการที่รู้สึกแสบมากหรือร้อนมาก

	wu:t ⁵¹ wu:t ⁵¹	
puat ³¹	ŋa:t ⁵¹ ŋa:t ⁵¹ ŋe:t ⁵¹ ŋe:t ⁵¹	อาการปวดตบๆ หรือเสียงดังเช่นนั้น อาการปวดเล็กน้อยหรือเสียงดังไม่มาก

- คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความหมายเฉพาะตัว

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
je:n ³³	ciw ^{42?} ciw ^{42?}	เย็นมาก
khot ³¹	pha? ¹³ luŋ ⁵¹ pha? ¹³ laŋ ⁵¹	อาการโกรธหรือผลุนผลัน
na:w ¹³	?ət ¹³ hot ¹³	หนาวกำลังพอดี พอเหมาะ
cep ¹³ tɔ:ŋ ³⁴	?a? ¹³ lək ¹³ ?a? ¹³ lɔ:ŋ ¹³	ปั่นป่วนในท้อง
khop ¹³	ŋwa:p ⁵¹ ŋwa:p ⁵¹	อาการปวดมากเรียก ขบหงวาวๆ
khop ¹³	ŋət ¹³ ŋət ¹³	ลักษณะที่ปวดตบๆอย่างเจ็บขบ
kaw ¹³ khan ³³	ŋe:w ⁵¹ ŋe:w ⁵¹ หรือ ŋup ³³ ŋup ³³	มักใช้ประกอบหลังคำที่แสดงความคันหรือการเกา
caj ¹³ di: ³³	ŋo:ŋ ⁵¹ หรือ ŋa:w ⁵¹	โล่งใจ

คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกประเภทรับรู้ทางการสัมผัส แสดงสภาพ

- คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นชุดของความหมายที่มีความละม้ายกันทางเสียง

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
he:ŋ ^{42?}	ka:k ³¹ ŋa:k ³¹ ke? ¹³ ŋe? ¹³	ลักษณะของสิ่งใหญ่ที่แห้งผาก ลักษณะของสิ่งเล็กที่แห้งผาก
khon ^{42?}	mɛ? ³³ mɜ? ³³	ลักษณะของวัตถุที่เหลวขึ้นไม่มาก ลักษณะของวัตถุที่เหลวขึ้นมาก

- คำแผลงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความหมายเฉพาะตัว

คำหลัก	คำแผลงอารมณ์ความรู้สึก	ความหมาย
nam ¹³	kwɔ:ŋ ⁵¹ kwe:ŋ ⁵¹	ลักษณะที่เหลวเป็นน้ำ ไม่ข้น

le:w ¹³	te:w ³³	ลักษณะของสิ่งที่แหลกเหลว
le:w ¹³	?a? ¹³ ?ɰ? ³³ mɰ? ³³ ma? ³³	ลักษณะของเหลวข้นหรือสิ่งที่มีของเหลวข้น ดังกล่าวอยู่
cum ⁵¹	?uuk ¹³ muuk ¹³	ลักษณะสิ่งของที่เปียกชุ่ม
luan ⁵¹	fuŋ ³³	ลักษณะร่วน ซุย ใช้กับดิน
le:w ¹³	fe:n ⁵¹	ลักษณะสิ่งที่แตกกระจาย แหลัก
?ɔ:n ³¹	?ɔ:p ⁵¹ ?ɛ:p ⁵¹	ลักษณะที่อ่อนยวบ
man ³³	?uŋ? ³³	ลักษณะที่เป็นมันเยิ้ม มีมันหรือน้ำมัน
puaj ³¹	muɰ ⁵¹ muɰ ⁵¹	ลักษณะที่เปื่อย ขาดง่าย
?ɔ:n ³¹	nuam ⁵¹	ลักษณะที่อ่อนนุ่มจนเกือบเหลว
?ɔ:n ³¹	nuŋ ³³ หรือ num ³³	ลักษณะนุ่ม จวนจะเน่า เปื่อย ยุ่ย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางวรลักษณ์ เดชะประทุมวัน เกิดเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2516 ที่จังหวัดอุดรธานี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีพ.ศ. 2538 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2544

